

Piyano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi

The Scale for the Attitudes for Piano Education

Enver TUFAN

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Böl.
etufan@gazi.edu.tr

Bahar GÜDEK

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, bahar_gudek@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmada, eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarını ölçmekte kullanılacak bir ölçme aracının geliştirme aşamaları açıklanmıştır. Türkiye koşullarında geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, üç üniversitede müzik eğitimi anabilim dallarına devam eden 316 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Analiz için SPSS istatistik paket programı kullanılmıştır. Piyano Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliğini belirlemek için faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizinde varimax dönüşümlü temel bileşenler analizi yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) ve bu kapsamda madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Faktör yüklerinin 0.60 ile 0.79 arasında değiştiği, Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değerinin $\alpha=0.97$, güvenilirlik çalışması için hesaplanan iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) değerinin $\alpha=0.97$ olduğu görülmüştür. Bunun yanında, iki yarım test güvenilirliği için ölçeğin iki eş yarısından alınan puanlar arasındaki korelasyona bakılmış, bu değer .86 olarak bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeğin, öğrencilerin piyano dersine yönelik tutumlarını ölçmekte kullanılabilir, geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Piyano Dersi, Tutum Ölçeği.

ABSTRACT

In this study, the steps in developing a scale to measure the attitudes of the students towards piano education have been explained. The validity and reliability of the scale developed in the present conditions have been applied to 316 music education students in three universities.

For analysis SPSS statistics programme has been employed. Factor analysis has been used to determine the structural validity of the scale. In the factor analysis, the main components analysis with varimax transformation has been used. For the reliability, inner co-efficiency has been employed and regarding this total matter correlations have been calculated. Factor values vary between 0,60 and 0,79; Kaiser- Meyer Olkin value has been measured as $\alpha=0,97$ and inner co-efficiency for the reliability as $\alpha= 0,97$. Besides, for the two split-half reliability of the test, the correlation of the marks found in the two identical halves has been checked and is found to be 0,86. These results show that the scale worked on is a reliable and valid means to measure the attitudes of the students towards piano education.

Keywords: Piano Course, Attitude Scale.

SUMMARY

There 'Instrument education' which is one of the dimensions of music education is an education dimension that includes kinesthetic, aural and cognitive behaviours at equal importance in both formal and informal education. Piano education specifically forms one of the most important dimensions in vocational music. Piano Teaching Program is made up of structures organized under the name of ' learning field'. Learning fields are formed by subject areas that are systematically linked to the knowledge, skills, concepts, values and attitudes defined by the program.

We can evaluate the success of the piano education programs and whether there is development in the attitudes of the students as well as their knowledge and the skills by the scale for the attitudes for piano education. Allpot (1935) defines attitude as an emotional and cognitive state which is formed by life and experiences and which has a dynamic influence on the individual's behavior. Attitudes can not be observed directly, but by looking at the behaviors of the individual we can have an idea about his / her attitude towards something. The examination of attitudes of music teacher candidates is very important both for finding out whether the piano education is successful and also for increasing the success of the students.

In this respect, it was aimed to form a Likert type scale for finding out the music teacher candidates' Attitudes towards Piano Education.

Method

In this study the aim was to develop a scale that can be used for finding out the attitudes of students at the music education department towards piano education. The validity and reliability studies of the scale that is developed in Turkey have been conducted on 316 students studying at music education departments in three universities. During the process of the development of the items of the scale, 30 students studying at the last year of music education program at Gazi University were required to write a composition reflecting their attitudes towards piano education. 52 negative and positive attitude statements were determined by both examining the compositions and the

literature. These attitude statements were then presented to the experts for content validity and after the necessary arrangements the scale was made up of 39 items. The Likert type scale was chosen as the most practical and common type for the scale. SPSS statistical instrument was used for the analysis. Factor analysis was used for determining the structure validity of the Scale for Attitudes for the Piano Education. In the factor analysis, the main components analysis with varimax transformation has been used. In the analysis of the main components the value of Kaiser-Meyer Olkin (KMO) was .97 and the components that have higher value than 1.00 were included in the scale. For the reliability, inner co-efficiency has been employed and regarding this total matter correlations have been calculated. Besides, for the two split-half reliability of the test, the correlation of the marks found in the two identical halves has been checked. Also, the answers for each item of the 27% of the upper group and the 27% of the lower group that took part in the study were compared with the t test.

Inference and Comment

As a result of the analysis it was found that the scale has two factors, and it was thought that this was a reflection of the two main structures (and value) that were taken into account during the preparation of the scale. At the end of the evaluation when 9 items were taken out of the 39 item scale, 30 items were left in the scale 12 of which were negative and 18 of which were positive. It was found that the factor loads varied between 0.60 and 0.79. Besides, for the two split-half reliability of the test, the correlation of the marks found in the two identical halves was found to be 0.86. The item total correlations for Factor I was between 0.61 and 0.79; for Factor II was between 0.61 and 0.75. According to these results, it can be said that each item represents distinct attitudes of the participants for the piano education. The results gained after the analysis during the development of the scale are shown in Table 1 and 2. When Table 2 is examined, it is seen that the variance rate for each item is 35.84% and 23.60% with a total of 59.44%. While the alpha value for Factor I is 0.97, the same value for Factor II is 0.91. The total alpha value of the scale is 0.97. When the assessment criteria followed for the alpha value is examined, it can be said that the scale

has high reliability. These results show that the scale is a valid and reliable tool for finding out the attitudes of the students for piano education.

Result and Suggestions

In this study, a scale was developed for determining the attitudes of students at the Education Faculty Music Education Department towards piano education. The validity and the reliability analysis showed that this scale is reliable for the assessment of attitudes for piano education. There are 18 positive and 12 negative items in the test, with a total of 30. It was seen that these items reflected the 2 main structures (like and value) about the piano education. As a result, this scale can be used by the music educators and researchers for finding out the attitudes for the piano education and resolving the problems after collecting the results. In this way, whether piano education is successful and whether it develops the desired attitudes in students can be found out the scale for attitudes for piano education. It is very important to find out the attitudes in this respect.

1.GİRİŞ

Müzik eğitiminin boyutlarından biri olan “çalgı eğitimi” ister örgün ister yaygın eğitimde olsun, devinışsel, duyuşsal ve bilişsel davranışları aynı önemle kapsayan bir eğitim boyutudur.

Müzik öğretmeninin en önemli araçlarından birisi çalgıdır. “Fizik öğretiminde laboratuvar araçları, tarım öğretiminde tarım araçları ne kadar gerekliyse, müzik eğitiminde ve öğretiminde de çalgıların kullanılması o kadar gereklidir (Sun,1969:234). Çalgılar öğrencinin müziği sevmesini etkiler. Her öğrenci bir çalgı çalabilir. Genel müzik eğitiminde öğrencinin sesi kuşkusuz temel öğelerin en başında gelir. Ancak, çalgı desteği ile yapılacak ses eğitimi daha kalıcı ve öğretici olacaktır (Küçüköncü,1999:66-67).

Müzik öğretmeni, öğrencide müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda davranış değişikliği oluşturmakla sorumludur. Bu değişiklikleri oluşturma süreci içinde müzik öğretmenin çalgısından faydalanma düzeyi büyük önem taşımaktadır. Kendisini öğrencilerine kabul ettirmede, onları kendine inandırmada, müziği sevdirecek onlardan iyi bir insan yaratmada çalgısını kullanarak daha çabuk başarıya ulaşabilir (Akbulut,1973:14). Bu bakımdan, gerek genel müzik eğitiminde, gerek özengen müzik eğitiminde, gerekse mesleksi müzik eğitiminde çalgının ve çalgı eğitiminin önemi büyüktür.

Piyano eğitimi ise mesleki müziğin en önemli boyutlarından birini teşkil etmektedir. Bu eğitimin içeriği aşamalı olarak, teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme öğretme tekniklerini kapsar.

Piyano Dersi Öğretim Programı, “öğrenme alanı” adı altında organize edilmiş yapılardan oluşmaktadır. Öğrenme alanları, programda öngörülen bilgi, beceri, kavram, değerler ve tutumların sistematik bir şekilde ilişkilendirildiği konu alanlarından oluşmaktadır.

Kuşkusuz müzik öğretmeni adaylarının piyanonun kullanımına ilişkin gösterecekleri beceri, yeterlilik ve tutumlar, müzik eğitimi bölümüne girişteki hazır bulunuşluk düzeyi, motivasyon, piyano çalma koşulları, piyano çalışmaya ayrılan zaman, öğreticiler, piyano ders hedefleri, piyano dersinde kullanılan materyaller, müzik alanına ilişkin dersler arasındaki dayanışıklık ve piyanoda kazanılan becerilerin sıklıkla uygulama alanı bulmasıyla doğrudan ilişkilidir (Özen, 1998:32).

Piyano eğitim sürecinde programların istenilen başarıyı gösterip göstermediğini, öğrencilerden beklenen bilgi ve becerilerin yanı sıra tutumların da gelişip gelişmediğini, piyano dersine yönelik tutum ölçeği ile ölçtükten sonra değerlendirip bir yargıya varabiliriz.

Her eğitim programında ve her derste bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor hedefler bulunmaktadır. Ancak, özellikle duyuşsal alana giren hedef davranışların üzerinde yeterince durulmadığı görülmektedir. Bu durum piyano eğitimi için de geçerlidir. Duyuşsal alanı oluşturan ilgiler, tutumlar, değerler, eğilimler vb. özelliklerin piyano dersi içinde pek fazla gözetilmediği söylenebilir.

Allport (1935) tutumu, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkilime gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumu olarak tanımlamaktadır (Akt.Tavşancıl,2005:65).

Tutum, bireyin sahip olduğu değerler dizgesine bağlı olarak bir simgeyi, bir nesneyi, bir kişiyi veya dünyayı iyi ya da kötü, yararlı ya da zararlı yönleriyle algıladığı bir ön düşünce biçimidir. Diğer bir deyişle tutum, bireyin çevresindeki bir simgeyi, bir nesneyi ya da olayı olumlu ya da olumsuz bir şekilde değerlendirme eğilimidir (İnceoğlu,1993:13).

Davranışlarımızın çoğu gibi tutumlarımız da öğrenme yoluyla kazanılmıştır. Aslında tutumlar bireyin kazanılmış kişilik özelliklerinin bir parçasıdır ve diğer kazanılmış kişilik özellikleri gibi klasik veya edimsel koşullanma yoluyla veya modellerin gözlenmesi ve taklit yoluyla öğrenilmişlerdir. Tutumun bilişsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç bileşeni bulunmaktadır (Morgan, 1991:363). Tutumlar öğrenme yoluyla kazanıldığına göre, özellikle herhangi bir alandaki olumsuz tutumlar uygun teknikler kullanılarak olumluya dönüştürülebilir ya da en azından nötr hale getirilebilir.

Tutumlar doğrudan doğruya gözlenemez; ancak, bireyin davranışlarına bakarak bir objeye ilişkin tutumu hakkında fikir sahibi olunabilir. Gözlenememelerine karşın tutumlar, bireyin sevgisini, nefretini ve davranışlarını önemli ölçüde etkiler (Morgan,1991:363). Tutumla ilgili bilgiler çeşitli şekillerde toplanabilir. Bunlardan biri, doğrudan bilgi toplamadır. Dereceleme ölçekleri bu gruba girer. Objeye ilgili önermeler hazırlanır, bireyin hangi ölçüde bu önermelere katıldığı sorulur (Ülgen,1995:107) ve alınan yanıtlar değerlendirilerek söz konusu alanda bireyin olumlu ya da olumsuz tutuma sahip olduğu tespit edilir.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi hem piyano eğitim programının istenilen başarıyı gösterip göstermediğinin belirlenmesi, hem de öğrencilerin piyano dersindeki başarılarının artırılabilmesi açısından son derece önemlidir.

Bu durum, müzik öğretmeni adaylarının bu derse yönelik tutumlarının belirlenmesi için bir tutum ölçeğinin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu sebeple, tutumların ölçümüyle ilgili kategorilerden biri olan, bireylerin bir dizi ifade ya da sığata verdikleri tepkilere dayanarak çıkarsamalar yapmaya olanak sağlayan ve müzik öğretmeni adaylarının Piyano Dersine Yönelik Tutumları'nı belirlemeyi amaçlayan Likert tipi bir ölçek geliştirilmek istenmiştir.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarını ölçmekte kullanılabilcek bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için ilgili literatür taranmış, tutum ve piyano eğitimi araştırmalarında kullanılan çeşitli tutum değişkenleri araştırılmıştır. Bu bölümde, araştırmada kullanılan çalışma grubu, ölçme aracının geliştirilmesi ve veri analizinde kullanılan teknikler açıklanacaktır.

Çalışma Grubu

Araştırmaya, 2006-2007 öğretim yılı İnönü Üniversitesi, Niğde Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları'nda öğrenim görmekte olan 316 öğrenci katılmıştır. Tutum ölçeği tüm öğrencilere uygulandığından, bu evren aynı zamanda araştırmanın örneklemdir.

Ölçme Aracının Geliştirilmesi Aşamaları

Ölçek maddelerinin geliştirilmesi aşamasında, Gazi Üniversitesi müzik öğretmenliği programının son sınıfında okuyan 30 kişilik öğrenci grubuna piyano dersine ilişkin görüşlerini yansıtan kompozisyon yazdırılmıştır. Hem bu kompozisyonlar hem de literatür incelenerek 52 maddelik olumlu ve olumsuz biçimde ifade edilmiş tutum

cümleleri belirlenmiştir. Tutum cümlelerinin kolay anlaşılır olmasına ve cevaplayıcıyı sıkmayacak sade bir dil kullanılarak, geniş zamanlı fiillerle ifadesine dikkat edilmiş, olumlu ve olumsuz tutum cümlelerinin eşit dağılımına özen gösterilmiştir. Daha sonra belirlenen tutum cümleleri, kapsam geçerliliği için uzman görüşüne sunulmuş, gerekli düzenlemelerden sonra 52 maddelik tutum ölçeği, 21’i olumlu, 18’i olumsuz cümleden oluşan 39 maddeye düşürülmüştür. Ölçek için en kullanışlı ve yaygın tür olan Likert tipi ölçek seçilmiştir. Tutum cümleleri 5’li likert şeklinde “**Kuvvetle Katılıyorum**”, “**Katılıyorum**”, “**Kararsızım**”, “**Katılmam**” ve “**Asla Katılmam**” şeklinde derecelendirilmiştir. Daha sonra, oluşan ölçek son haliyle, İnönü Üniversitesi, Niğde Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları’nda öğrenim görmekte olan 316 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Piyano Dersine Yönelik Tutum Ölçeği’nin geliştirilmesine ilişkin uygulama sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamına (SPSS) aktarılmış, olumlu cümleler “**Kuvvetle Katılıyorum**” seçeneğinden “**Asla Katılmam**” seçeneğine doğru **5,4,3,2,1** şeklinde puanlanırken, olumsuz cümleler bunun tam tersi bir yol izlenerek “**Kuvvetle Katılıyorum**” seçeneğinden “**Asla Katılmam**” seçeneğine doğru **1,2,3,4,5** şeklinde puanlanmıştır. Denemeye tabi tutulan tutum cümleleri puanlandıktan sonra, iyi işlemeyen maddeleri seçmek için madde analizi yapılmıştır.

Madde analizi; her madde için, o madde üzerinden grubun aldığı puanların, grubun bütün ölçek maddeleri üzerinden aldığı toplam puanlarla korelasyonudur. Madde analizinde, tüm ölçek puanlarıyla yüksek derecede korelasyon gösteren maddeler tutulur, diğerleri ise atılır. Likert ölçekleme tekniğinde en önemli husus, tek boyutluluktur. Yani bütün maddelerin aynı tutumu ölçmesi gerekir. Ölçeğin bu özelliğe sahip olması, yani yapı geçerliği için madde puanları faktör analizine tabi tutulur. Bu analizde, birinci faktör yükü en büyük olan cümleler ölçeğe seçilir (Turgut ve Baykul,1992:162).

Ölçeğin yapı geçerliği üç aşamada belirlenmiştir. Bunlar; faktör analizi, madde toplam korelasyonları ve madde ayırıcılık özelliğidir.

Faktör analizi uygulaması ile 39 maddeden oluşan "Piyano Dersi Tutum Ölçeği" nin tek ya da çok faktörlü olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, toplanan veriler üzerinde bir faktör analizi tekniği olan "Temel Bileşenler Analizi" kullanılmıştır. Temel bileşenler analizinde Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değeri .97 bulunmuş ve eigen değeri 1.00'den büyük olan maddeler ölçeğe alınmıştır. KMO ölçütü 0.90 ile 1.00 arasında olduğunda, ölçek mükemmel olarak değerlendirilmektedir. Geliştirilen ölçekle ilgili .97 değerinin bu bakımdan oldukça yeterli olduğu söylenebilir. Ölçeğin birbirinden bağımsız alt faktörlerini belirlemek için varimax dik döndürme yöntemi kullanılmıştır. Faktör örüntüsünün oluşturulmasında faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak 0.45 değeri esas alınmıştır.

Piyano Dersi Tutum Ölçeği'nin her bir alt faktör için güvenilirliğin bir göstergesi olarak alfa iç tutarlık katsayısı ve bu kapsamda madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Madde toplam korelasyonları 0.25'in altında kalan ve eksi değere sahip maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Bunun yanında ölçeğin iki yarım test güvenilirliği için ölçeğin iki eş yarısından alınan puanlar arasındaki korelasyona bakılmıştır.

Ayrıca ölçeğin deneme aşamasında araştırmaya katılanlardan üst %27 ve alt %27'lik grupların her bir maddeye verdikleri cevaplar, ilişkisiz t testi ile karşılaştırılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Yapılan analizler sonucunda ölçeğin iki faktörlü olduğu, bu durumun ölçeğin hazırlanmasında dikkate alınan piyano dersine yönelik iki temel yapıyı (**piyano dersinden hoşlanma ve piyano dersine verilen değer**) yansıttığı düşünülmüştür. Tüm kriterler göz önünde bulundurularak yapılan değerlendirme sonucunda 39 maddelik deneme ölçeğinin 9 maddesi ölçekten çıkarıldığında, ölçekte 12'si olumsuz 18'i olumlu olmak üzere toplam 30 madde kalmıştır. Yapılan varimax dik döndürme yöntemi sonucunda faktör yük değerlerinin, I.faktör için .58 ile .79 arasında II.faktör için .53 ile .68 arasında yüksek düzeyde değiştiği görülmektedir.

İki faktörlü olarak saptanan ölçeğin her bir alt faktör için madde toplam korelasyonları I. Faktör için .61 ile .79; II. Faktör için .61 ile .75 arasında değişmektedir. Bu değerlere göre, her bir maddenin, katılımcıların piyano dersine yönelik tutumlarını iyi ayırt ettiği söylenebilir. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında yapılan analizlerden elde edilen değerler tablo 1 ve 2 'de verilmektedir.

Tablo 1 Piyano Dersi Tutum Ölçeği Geçerlik-Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Madde ve Faktörler I.FAKTÖR(HOŞNUTLUK)	Ort	SS	Comunality	Component Faktör Yükü	Varimax Faktör Yükü	Madde Toplam	t Değerleri *
12. Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.	2,65	1,26	,757	,846	,793	,83	24,81
24. Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.	2,80	1,38	,748	,845	,779	,82	25,57
5. En sevdiğim ders piyano dersidir .	2,63	1,39	,720	,822	,778	,80	23,83
37.Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.	2,75	1,46	,667	,784	,760	,76	20,07
10.Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.	2,52	1,24	,659	,781	,753	,76	20,62
35.Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım	3,08	1,33	,664	,794	,740	,77	18,23
18 Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.	3,13	1,34	,709	,832	,738	,81	22,78
26.Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.	2,68	1,30	,555	,670	,730	,64	14,99
8. Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.	2,81	1,42	,675	,814	,713	,79	25,43
33.Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.	3,25	1,27	,654	,799	,709	,78	18,30
28.Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.	3,32	1,34	,712	,841	,706	,82	25,04
22.Piyano dersinde huzur bulurum.	3,00	1,32	,618	,778	,685	,75	18,23
1. Piyano dersine hevesle gelirim.	3,49	1,21	,660	,810	,680	,79	19,83
3. Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.	3,38	1,22	,628	,788	,677	,76	18,73
16.Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.	2,95	1,36	,525	,700	,668	,67	16,98

31.Piyano dersiyle ilgili etkinliklere severek katılıyorum.	3,16	1,35	,597	,770	,645	,75	16,52
30. Piyano dersine geç kalmak bile beni çok rahatsız eder.	2,98	1,31	,435	,622	,626	,60	13,52
20. Piyano derslerine katılmadığımda üzülürüm.	2,99	1,31	,488	,698	,576	,67	14,99
II.FAKTÖR(DEĞER)							
32.Piyano dersinin önünde bir engel gibi olduğunu hissedirim.	3,64	1,36	,613	,721	,684	,70	14,87
19. Üniversiteyi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili bir şey görmek istemiyorum.	3,72	1,40	,634	,744	,679	,73	16,29
17.Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir	4,24	1,10	,470	,508	,675	,49	9,73
38 Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığını düşünürüm.	3,35	1,44	,512	,602	,675	,58	11,44
27.Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.	3,37	1,47	,564	,694	,652	,68	17,10
29.Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissedirim.	3,42	1,37	,636	,772	,631	,76	19,15
39. Piyano dersi sıkıcı bir derstir.	3,60	1,48	,664	,795	,629	,78	21,98
34.Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.	3,50	1,37	,427	,550	,615	,53	10,63
6. Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi.	3,76	1,32	,576	,736	,596	,71	17,68
23.Piyano dersinden keyif almıyorum.	3,39	1,40	,587	,746	,596	,73	17,67
15.Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim .	2,91	1,46	,350	,535	,528	,51	9,73
7.Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.	4,05	1,08	,329	,500	,528	,48	10,47

*Tüm "t" değerleri 0.001 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 2 Piyano Dersi Tutum Ölçeği Alt Faktörlerinin Açıkladığı Varyans Oranları ve Alfa Katsayıları

Faktör	Açıkladığı Varyans	Alfa
1. Hoşnutluk	35,84	.97
2. Değer	23,60	.91
Toplam	59,44	.97

Tablo 2 incelendiğinde, her bir faktörün açıkladıkları varyans oranı sırasıyla yüzde 35,84, yüzde 23,60 ve toplam 59,44'dür. I. Faktör için alfa katsayısı .97 olarak hesaplanırken, aynı katsayı II. Faktör için .91'dir.

Ölçeğin toplam alfa değeri ise .97'dir. Alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme kriterleri incelendiğinde (Özdamar, 1999:522);

$0.00 \leq \alpha \leq 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha \leq 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha \leq 0.80$ ise oldukça güvenilirirdir.

$0.80 \leq \alpha \leq 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Ölçeğin oldukça yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir.

Ayrıca, ölçeğin iki eş yarısından alınan puanlar arasındaki korelasyonlar .86 olarak bulunmuştur.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmayla, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla bir ölçek geliştirilmiştir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri, bu ölçeğin piyano dersine yönelik tutumları ölçmede güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Ölçekte, 18'i olumlu, 12'si olumsuz toplam 30 madde bulunmaktadır. Bu maddelerin, ölçeğin hazırlanmasında dikkate alınan piyano dersine ilgili 2 temel yapıyı (**hoşnutluk ve değer**) yansıttığı görülmüştür. Sonuç olarak bu ölçek, müzik eğitimcileri ve araştırmacıları tarafından piyano dersine yönelik tutumları saptamada ve ortaya çıkan sonuçlarla var olan sorunları çözmede kullanılabilir. Böylece, eğitim sürecinde piyano ders programının istenilen başarıyı gösterip göstermediği, beklenen tutumların gelişip gelişmediği piyano dersine yönelik tutum ölçeğiyle tespit edilebilir. Piyano dersine yönelik tutumların ölçülmesi, eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi, her aşamada ortaya çıkan ya da çıkabilecek sorunların tespit edilerek çözümüne yönelik önlemlerin alınmasını mümkün kılar. Tutum ölçeğinden elde edilen bilgiler öğretmenler tarafından kullanılacağı gibi öğrencilerin kendilerini değerlendirmesine ve kişisel hedef belirlemelerine de yardımcı olabilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, H.H. (1973). Müzik Eğitimi Bölümünde Yapılan Keman Öğretiminde Yay ile Aynı Gürlükte Ses Üretmedeki Temel Davranışlar. *Filarmoni Dergisi*. 8, 17.
- Akgül, A. (1997). *Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Matbaası.
- Allport, G.W. (1967). *Attitudes, Readings in Attitude Theory and Measurement*. Ed. Martin Fishbein. New York: John Wiley&Sons.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. (Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 18, Ankara, 14.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- İnceoğlu, M. (1993). *Tutum Algı İletişim*. Ankara: Verso Yayıncılık.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni İnsan Ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Basım Yayım.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd.Şti.
- Kuzgun, Y., Bacanlı, F. (2005). *Rehberlik ve Psikolojik Danışmada Kullanılan Ölçme Araçları ve Programlar Dizisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L.(1976). *Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Küçüköncü, H.Y. (1999). *Müzik Eğitimi ve Öğretimi*. Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- MEB (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Mili Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Morgan, C.T. (1995). *Psikolojiye Giriş*. Çev. Sirel Karakaş. Ankara: Meteksan A.Ş
- Osgood C, G. Suci ve P. Tannenbaum (1975). *The Measurment of Meaning*. University of İllinois
- Özdamar, K. (1999). *Paket Program ile İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir:Kaan Kitapevi.

- Özen, M. (1998). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Piyanoyu Müzik Öğretmenliğinin Gereklere Doğrultusunda Kullanma Becerileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Özgür, N. (1994). *Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özmenteş, G. (2006). Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 5(1), 23-29
<http://ilkogretim-online.org.tr>
- Pamir, L.(1984). *Çağdaş Piyanoyu Eğitimi*. İstanbul: Beyaz Köşk Yayınları.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Tezbaşaran, A.A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Klavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Turgut, M. Fuat ve Y. Baykul. (1992). *Ölçekleme Teknikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Sezginer, N.(1989). *Müzik Öğretimi ve Sorunları*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Sun, M. (1969). *Türkiye'nin Kültür-Müzik- Tiyatro Sorunları*. Ankara: Ajans Türk Matbaacılık.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar – İlkeler- Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik/ İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Ülgen, G. (1995). *Eğitim Psikolojisi: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Kurumlar ve Uygulamalar*. Ankara: Bilim Yayınları.

EK-1 PİYANO DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derece de katıldığınızı ya da katılmadığınızı, ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz.	Kuvvetle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmam	Asla Katılmam
1. Piyano dersine hevesle gelirim.					
2. Piyano dersi ile ilişkili her şeye merak duyarım.					
3. En sevdiğim ders piyano dersidir .					
4. Piyano dersi hiçbir zaman ilgimi çekmedi					
5. Piyano dersi olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünüyorum.					
6. Piyano ders saatlerinin artmasını isterim.					
7. Beni müziğe bağlayan, piyano dersidir.					
8. Piyano dersini sabırsızlıkla beklerim.					
9. Piyano dersi seçmeli bir ders olsa çok sevinirim .					
10. Kendimi bildim bileli piyano dersi almak istemişimdir.					
11. Bence piyano dersi müzik öğretmenleri için gereksizdir.					
12. Piyano dersini hiç kaçırmak istemem.					
13. Üniversiteyi bitirdikten sonra asla piyano dersi ile ilgili bir şey görmek istemiyorum.					
14. Piyano derslerine katılmadığımda üzülürüm.					
15. Piyano dersinde huzur bulurum.					
16. Piyano dersinden keyif almıyorum.					
17. Keşke her ders piyano dersi gibi olsa.					
18. Piyano derslerinde verilen her eseri ayırt etmeksizin zevkle çalışırım.					
19. Piyano derslerinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.					
20. Piyano dersi benim için her zaman önemli olmuştur.					

21. Piyano dersinden sonra kendimi bıkkın hissederim.					
22. Piyano dersine geç kalmak beni çok rahatsız eder.					
23. Piyano dersiyle ilgili etkinliklere severek katılırım.					
24. Piyano dersinin önümde bir engel gibi olduğunu hissederim.					
25. Piyano dersinde verilen ödevleri severek yaparım.					
26. Piyano dersinin beklentilerime cevap vermediğini düşünürüm.					
27. Piyano ve piyano dersiyle ilgili konuşmaktan büyük zevk alırım					
28. Piyano dersinin saatleri keşke daha fazla olsa.					
29. Piyano dersinin benim yeteneğimi ortaya çıkaramadığını düşünürüm.					
30. Piyano dersi sıkıcı bir derstir.					